

Sygn. akt **XXVIII C 1831/24**

POSTANOWIENIE

Dnia 1 marca 2024 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Joanna Karczewska

po rozpoznaniu w dniu 1 marca 2024 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **J.K.**

przeciwko **Syndykowi Masy Upadłości (...) Bank S.A z siedzibą w Warszawie**

o ustalenie i zapłatę

w przedmiocie wniosku o zabezpieczenie roszczenia o ustalenie

postanawia:

1. zabezpieczyć roszczenie o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego wynikającego z umowy kredytu hipotecznego nr (...) indeksowanego do CHF zawartej w dniu 27 sierpnia 2008 r. pomiędzy J. K. a (...) Bank S.A. (...) poprzez wstrzymanie obowiązku dokonywania spłat rat kredytu przez J.K. w wysokości i terminach określonych umową kredytu od dnia wydania postanowienia do dnia uprawomocnienia się wyroku;
2. oddalić wniosek w pozostałej części.

Uzasadnienie
postanowienia z dnia 1 marca 2024 r.

Pozwem z dnia 26 stycznia 2024 r. (*data prezentaty*) powód J.K. w żądaniu głównym wniósł o ustalenia nieistnienia stosunku prawnego wynikającego ze zobowiązania opisanego w umowie kredytu hipotecznego nr (...) indeksowanego do CHF, zawartej dnia 27 sierpnia 2008 r.

Jednocześnie wniósł o udzielenie zabezpieczenia roszczenia poprzez: wstrzymanie obowiązku dokonywania spłat rat kredytu w wysokości i terminach określonych umową oraz nakazanie pozwanej powstrzymania się od składania oświadczenia o wypowiedzeniu umowy – od stycznia 2024 r. do dnia uprawomocnienia się orzeczenia w przedmiotowej sprawie.

Sąd ustalił i zważył, co następuje.

Na wstępie niniejszych rozważań wskazać należy, iż postępowanie zabezpieczające jest procesową formą tymczasowej ochrony prawnej i spełnia pomocniczą rolę w stosunku do postępowania rozpoznawczego. Jego celem jest zapewnienie efektywności orzeczenia wydanego w postępowaniu, w którym wierzyciel ma dochodzić swego roszczenia, jednakże bez przesądzania o kształcie przyszłego rozstrzygnięcia w sprawie.

Zgodnie z art. 730 §2 k.p.c. sąd może udzielić zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku, natomiast w myśl art. 730¹ §1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

Należy wyjaśnić, że roszczenie jest uprawdopodobnione, jeżeli *prima facie* jest znaczna szansa na jego istnienie, co nie wyklucza tego, iż w świetle głębszej analizy stanu faktycznego i prawnego, sąd poczyni odmienną ocenę (*postanowienia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie: z 27 kwietnia 2006 r. I ACz 468/08 - LEX nr 516571 i z 28 grudnia 2006 r. I ACz 1129/06 - LEX nr 516576*). Wymóg uprawdopodobnienia, a nie dowiedzenia istnienia roszczenia, oznacza zwolnienie strony, obciążonej ciężarem takiego uprawdopodobnienia, z obowiązku zachowania szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym (art. 243 k.p.c.). Do uprawdopodobnienia roszczenia nie jest natomiast wystarczające samo tylko

przedstawienie gołosłownych twierdzeń co do okoliczności, które roszczenie to miałyby uzasadniać.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, że powód uprawdopodobnił okoliczności faktyczne sprawy przytoczone w pozwie, a tym samym swoje roszczenie wobec pozwanego banku, zatem została spełniona pierwsza przesłanka, o której mowa w art. 730¹ § 1 k.p.c.

Powód w szczególności przedkładając do akt dokumenty poświadczające zawarcie umowy kredytu i warunki jego spłat rat uprawdopodobnił swoje roszczenie o ustalenie nieważności spornej umowy kredytu. Kwestionowane przez powoda klauzule umowne muszą bowiem wzbudzać wątpliwości co do ich mocy wiążącej dla powoda - postanowienia podobne do w/w klauzul stosowanych przez pozwany bank były już bowiem wielokrotnie przedmiotem badania sądów powszechnych, a także Sądu Najwyższego (*zob. np. wyrok SN z 9 maja 2019 r. I CSK 242/18*), przy czym zdecydowanie dominuje pogląd, zgodnie z którym analizowane klauzule mają charakter abuzywny, czyli kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy; określenie wysokości należności obciążającej konsumenta z odwołaniem do tabel kursów ustalanych jednostronnie przez bank, bez wskazania obiektywnych kryteriów może być poczytane za nietransparentne, pozostawiające pole do arbitralnego działania banku i w ten sposób obarczające kredytobiorcę nieprzewidywalnym ryzykiem oraz naruszające równorzędność stron.

Dodać należy, że w razie stwierdzenia abuzywności klauzuli ryzyka walutowego Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej uznaje obecnie, że utrzymanie umowy "nie wydaje się możliwe z prawnego punktu widzenia", co dotyczy także klauzul przeliczeniowych przewidujących spread walutowy (*por. wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 14 marca 2019 r., w sprawie C-118/17, (...) przeciwko (...) Bank (...) Zrt., pkt 52 i z dnia 5 czerwca 2019 r., w sprawie C-38/17, (...) przeciwko (...), pkt 43*). Zdaniem Trybunału, jest tak zwłaszcza wówczas, gdy unieważnienie tych klauzul doprowadziłoby nie tylko do zniesienia mechanizmu indeksacji oraz różnic kursów walutowych, ale również - pośrednio - do zaniknięcia ryzyka kursowego, które jest bezpośrednio związane z indeksacją przedmiotowego kredytu do waluty (*por. wyrok z dnia 3 października 2019 r. w sprawie C-260/18, K. D. i J.D. przeciwko (...) Bank (...) AG, pkt 44*).

Analiza powyższego dorobku orzeczniczego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej doprowadziła Sąd Najwyższy w jednym z orzeczeń do konstatacji, że możliwość utrzymania skuteczności umowy kredytu złotowego, indeksowanego do waluty

banku świadczeń w przyszłości, a więc o zezwoleniu na zaprzestanie spłaty kolejnych rat kredytu. Ustalające orzeczenie sądu znosi więc wątpliwości stron i zapobiega dalszemu sporowi o roszczenia banku wynikające z umowy.

W ocenie Sądu, dalsze uiszczanie przez powoda rat kredytu, tj. spełnianie świadczenia, co do którego na obecnym etapie postępowania uznać należałoby, że nie ma oparcia w umowie, doprowadzałyby do niezasadnego obciążenia powoda i bezpodstawnego wzbogacania pozwanego, bezzasadnie zwiększając skalę prawdopodobnych przyszłych rozliczeń między stronami koniecznych w przypadku stwierdzenia nieważności umowy. W uzasadnionym interesie kredytobiorcy nie jest więc dalsza realizacja umowy kredytowej. Celem powództwa o ustalenie nieważności jest doprowadzenie do sytuacji, w której powód nie będzie musiał spłacać kredytu w ogóle. W związku z powyższym, niecelowe jest to, aby spłacał swój kredyt w toku procesu.

Dodać należy, że powód wpłacił na rzecz banku kwotę przewyższającą wysokość udzielonego kredytu. Ewentualne uwzględnienie powództwa spowoduje konieczność rozliczenia się stron, przy czym nie można wykluczyć, iż w takiej sytuacji, to powodowi służyć będzie roszczenie o zwrot wpłaconych kwot. Postulowane zabezpieczenie powództwa - poprzez unormowanie praw i obowiązków stron postępowania na czas jego trwania w sposób wskazany we wniosku o zabezpieczenie - zmniejszy tego rodzaju roszczenie. Brak zabezpieczenia zgłoszonego roszczenia niepieniężnego sprawi natomiast, że powód – który spłacił już kwotę przekraczającą kapitał – będzie zobowiązany dalej dokonywać spłat, a ponadto spłaty te są niewątpliwie odczuwalne dla ich gospodarstwa domowego. Właśnie w tego rodzaju sytuacji – uprawdopodobnieniu, iż skutek dalszego wykonywania umowy należność powoda będzie narastać, przy jednoczesnym niebagatelnym obciążeniu powoda miesięcznymi ratami - należy w ocenie Sądu Okręgowego upatrywać poważnego utrudnienia osiągnięcia celu postępowania (tym samym Sąd Okręgowy w pełni podziela pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w postanowieniu z dnia 1 kwietnia 2020 r., sygn. akt VI ACz 1137/19).

Należy również podkreślić że ogłoszenie upadłości banku, a także istnienie wierzycelności uprzywilejowanych do zaspokojenia w postępowaniu upadłościowym Banku w kwocie 6,4 mld złotych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego skutkuje niemożnością odzyskania w przyszłości należnych mu roszczeń.

Zasadnym było zatem udzielenie zabezpieczenia poprzez przyznanie powodowi uprawnienia do wstrzymania dokonywania spłat rat kapitałowo – odsetkowych kredytu.

Z przytoczonych względów, na mocy wyżej powołanych przepisów, orzeczono jak w punkcie 1 sentencji postanowienia.

Oddaleniu natomiast podlegał wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia w pozostałym zakresie, a więc poprzez nakazanie pozwanemu powstrzymania się od składania oświadczenia o wypowiedzeniu umowy

W tym miejscu wskazać przed wszystkim należy, że skoro powód uprawdopodobnił, że umowa ta jest nieważna, to wszelkie czynności zmierzające do jej wypowiedzenia będą i są bezskuteczne i nie wywołują żadnych skutków, a w konsekwencji bezcelowe jest zatem nakładanie zakazu, który nie może odnieść skutku prawnego. Nie jest bowiem prawnie skuteczne wypowiedzenie umowy nieważnej. Tożsama, a wręcz analogiczna sytuacja występuje również w przypadku uznania ważności umowy kredytu. Niespłacanie rat przez powoda mające swoje oparcie w skutecznym i tymczasowo modyfikującym zobowiązanie stron postępowania orzeczeniu Sądu – postanowieniu o zabezpieczeniu poprzez wstrzymanie płatności tych rat, także czyni bezskuteczne potencjalne oświadczenie banku o wypowiedzeniu tej umowy z tej właśnie przyczyny. Jednocześnie nie można zabronić pozwanemu całkowitego wypowiedzenia przedmiotowej umowy kredytu na podstawie innych okoliczności niezwiązanych z niespłacaniem przez powoda rat, których spłata została wstrzymana na podstawie niniejszego postanowienia.

Na marginesie wskazać także należy, że ustanowienie tego rodzaju zakazu w tak szerokim zakresie mogłoby ograniczyć pozwanemu konstytucyjne prawo do Sądu, co stanowiłoby równocześnie obciążenie ponad potrzebę w rozumieniu art. 730¹ § 3 k.p.c.

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w sentencji.